

DUNĂREA, LA FEL DE PERICULOASĂ PRECUM ARMELE GRĂNICERILOR

Dunărea era cel mai ușor de traversat unde apa era puțin adâncă. Tot acolo însă era și cea mai sporită pază care ruina, de cele mai multe ori, visele de fugă ale românilor. FOTO: Puiu Sălăgean

În 1989, Adrian Bulacu se pregătea să dea la IEFS, după ce în urmă cu un an ratase de puțin intrarea la această facultate. O discuție cu un prieten l-a determinat să se gândească din ce în ce mai mult la fuga din țară. Fără să știe prea multe despre felul în care erau păzite granițele, Adrian și doi prieteni ai săi au decis să își asume acest risc, deși erau conștienți că își pot găsi sfârșitul sub tirul de gloanțe al grănicerilor.

„Puteau să ne împuște grănicerii!“

În 1989, Adrian, Puiu și Walter aveau 21 de ani și o grămadă de vise. Primii doi se cunoșteau din copilărie. Visau din adolescență să fugă din țară. Încet-încet, ideea de a fugi din țară începuse să îl obsedeze tot mai tare. „Pe măsură ce se apropiau examene-

le, parcă, nu mai aveam chef de nimic. Mi se părea mult mai plauzibil să fug și consideram că șansele mele să reușesc să trec frontiera sunt mai mari decât să intru la IEFS”, spune Adrian.

Când și-au făcut planul de fugă, nu aveau habar despre felul în care erau păzită frontiera, mai bine zis drumul care mergea paralel cu Dunărea și pe unde patrolau grănicerii. „Nu știam absolut nimic. Singurul lucru pe care l-am făcut a fost să ne uităm pe harta României, în Atlas. Aflaserăm că Dunărea se poate trece cel mai ușor pe la Cazane, unde apa era îngustă, dar asta o cunoștea toată lumea. Ne imaginam că există patrulare, că granița e foarte păzită. Cei care trecuseră și fuseseră returnați se fereau să dea informații, dar nici noi nu aveam curajul să riscăm. Am fi dat imediat de bănuț. Auziserăm, de asemenea, că acolo unde apa era îngustă și paza era sporită față de locurile în care lățimea

fluviului creștea. N-aveam nici o informație concretă. De asemenea, tot făcându-ne planul, ne-am gândit că, fiind vorba de graniță, ar putea fi acolo grăniceri, poate chiar călare, cu câini după ei, șalupe etc. Noi eram siguri că au de toate. Ne gândeam la tot ceea ce putea fi mai rău.”

Atât Adrian, cât și Puiu și-au anunțat tații că vor să fugă din țară. „Deghi-zați” în turși, cei doi au fost duși cu mașina, la Herculane, de tatăl lui Adrian. Au urmat trei zile și trei nopți de luptă cu pădurea, cu teama să nu fie descoperiți de grăniceri. „Am mers prin pădure numai noaptea. Fie stăteam ascunși, pentru că ne-a fost clar că riscurile să fim prinși erau foarte mari. Vedeam numai ciobani, pe care îi evitam. Stăteam ascunși sub frunze, crengi, pe unde găseam o groapă sau un șanț. În timpul rățării am ajuns să dormim într-o noapte și într-un cimitir. În întunericul nopții

nu am realizat unde suntem, iar dimineața am văzut că adormisem cu capul pe o piatră funerară. Atunci ne-am speriat. Totuși, aveam doar 21 de ani. Am cărat ceva mâncare cu noi, dar nu multă, pentru că planul nostru era ca în două nopți să trecem Dunărea. Am mai pierdut însă, în plus, o zi și o noapte. Am rămas fără mâncare, nu mai aveam nimic. Am văzut ciobani pe dealuri, dar nu ne-am apropiat de ei, ca să nu riscăm nimic. Când am ajuns pe ultimul deal am văzut grănicerii, foisoarele și șalupe, am studiat cum se uitau, cum păzeau. Am stat ultima zi și i-am urmărit, dar a fost greu să memorăm toate mișcărilor lor. Poate, dacă am fi stat două-trei zile, am fi înțeles mai bine ce se întâmplă, dar noi eram fără mâncare, fără nimic. Mișcare pe apă am văzut de două ori în timpul zilei.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

A fost o duminică, zi de sărbătoare împusă din vremuri străvechi de religia creștină categoric majoritară în România. Cetățenii-grăniceri aveau un motiv de bucurie în plus față de restul conaționalilor: în calendarul sărbătorilor laice din 1989, duminică, 25 iunie, a contat drept ziua când se omagia breasla păzitorilor de hotare. Pe arene, sportivi români și din țările frățeste se întrecu în diverse competiții. Ziua de odihnă după o săptămână de lucru îi făcea, proba-

bil, pe mulți să se gândească anticipat la perioada vacanței, adică la succesiunea de zile rezervate relaxării și refacerii „puterii de muncă”.

Ziua grănicerilor

Sub genericul „Ziua grănicerilor Republicii Socialiste România”, Scînteia a marcat momentul printr-un articol în pagina 5, intitulat „Permanent la datorie”. Alte articole din care să reiasă ce a însemnat concret

această zi a grănicerilor Scînteia n-a mai publicat. Cel mai probabil pentru că n-a avut despre ce altceva să scrie, pentru că, în afară de propagandă, „ziua grănicerilor” nu însemna, de fapt, nimic. Și de asta dată, „nava-amiral a presei comuniste”, după cum i s-a spus ziarului Scînteia, și-a îndeplinit misiunea de a crea reprezentări sociale, și mai puțin pe aceea de a informa.

(Continuare în pag. a II-a)

Ostașii de la hotare, la datorie sub drapel

În plină campanie agricolă, printre date statistice referitoare la recolta de grâu și orz și la întrecerile socialiste „febrile” între GAC-urile și GAS-urile patriei, ziua grănicerilor români a trecut aproape neobservată în presa vremii. Cu ocazia evenimentului, oficialul PCR, Scînteia, a publicat un singur material, ce-i drept „bine simțit”, despre „datoria permanentă” a ostașilor de la granițele țării.

În realitate, la 25 iunie în fiecare unitate și subunitate de grăniceri s-au desfășurat „activități politico-educative și culturale-artistice”. Cea mai amplă, desigur, la Casa Centrală a Armatei, unde au fost invitați, pe lângă ofițeri activi și bătrânii „armeii”, UTC-ști, pionieri, membri ai gărzilor patriotice. Ca de obicei, în asemenea situații s-a organizat o adunare festivă. La sfârșit, participanții i-au trimis Comandantului Suprem Nicolae Ce-

ușescu o telegramă. După potopul de epitețe adresate „celui mai iubit fiu al poporului”, grănicerii s-au angajat la „realizarea unei noi calități, superioare, în procesul instructiv-educativ, întărirea ordinii și disciplinei, respectarea strictă a hotărârilor de partid, a regulii juridice de frontieră, a legilor țării și a regulamentelor noastre. Ofițerii, maistrii militari, subofițerii și militarii în termen grăniceri, își vor consacra toate eforturile pentru îndeplinirea cu înaltă răspundere patriotică și vigilență revoluționară a misiunii de bază încredințate de partid și popor - paza și apărarea frontierei de stat, întâmpinând cu rezultate foarte bune, în toate domeniile de activitate, cea de-a 45-a aniversare a victoriei revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă”.

Tot de aproape jumătate de secol se schimbaseră și structura comandamen-

tului de grăniceri. După „marele război”, soldații care păzeau frontierele au făcut de multe ori stânga-mprejur între comandamentele Miliției și Armatei. Din 1947, ostașii frontierelor treceau în subordinea Ministerului Afacerilor Interne prin Decretele nr. 208 și 1259, publicate în Monitorul Oficial la 25 iunie. Între 1959 și 1983, paza frontierelor a trecut în atribuțiile Ministerului Apărării Naționale.

La comandă s-au aflat, printre alții, generali precum Mihail Boico (agent sovietic), Florian Dănălache, Ioan Șerb, Vasile Petruț. De-a lungul istoriei postbelice, grănicerii s-au aflat și în situație de alertă maximă. Bunăoară, momente fierbinți la granițele României s-au petrecut în 1950-1951 (conflictul diplomatic sovieto-ugoslav) și în 1968 (refuzul României de a invadea Cehoslovacia).

Florin MIHAL

„Tovarășul” și „Tovarășa”, plimbare în pas vioi

1989, vara. Electrouzprojekt. Blocul IPA (Institutul de Proiectări pentru Automatizări), Bulevardul Kalinin nr. 18. Lângă Patinoarul Floreasca. De partea cealaltă a Lacului Floreasca și a locurilor misterioase și inaccesibile în care locuiește familia Ceaușescu, o zonă interzisă, cu porți ferecând câteva străzi. Străzi pe care, prin anii '74, inginerul proiectant Ion Corbu putea să circule. Acum nu. Porți mari cu semnul interzis pe ele blochează accesul. Porți prin care aleatoriu, probabil din rațiuni de securitate, ies mașinile cu „Tovarășul” sau „Tovarășa”, ori cu amândoi.

O construcție sub formă de lamă. Un fel de clădire gen ONU, în variantă dămboviteană, cu 10 niveluri. De câteva ori, în discuții directe, persoane întâlnite întâmplător, la o bere, în tren, îi spuneau proiectantului, ușor conspirativ, că ultimele trei etaje ale acestui bloc au fost „rase”. Ca să nu se mai vadă în locurile ce trebuiau să

rămână ferite de privirile curioase ale românilor de rând... Acești oameni, „foarte bine informați”, îl asigurau că, din rațiuni superioare, clădirea a fost scurtată. Când le-a spus că el lucrează la etajul al IX-lea al acestei clădiri i-au privit ca pe o irealitate. Este incredibil câte lucruri de necrezut pot crede oamenii.

Ion Corbu se oprește din lucru și privește prin fereastra murdară la exterior spre Lacul Floreasca. Este ora 9:00 dimineața. Încearcă să se relaxeze, dar nu se poate desprinde de proiectul la care lucrează: Fabrica de cinescoape color. Un proiect foarte important pentru România. Un proiect ambițios și deosebit de complex. Se analizează mai multe oferte și oamenii au obosit în negocierile cu partenerii din Japonia, Olanda și America. Dacă ei au obosit, partenerii sunt epuizați. Au trecut peste cinci ani de când au început negocierile. Care nu se mai finalizează. Zeci de

variante. Proiectul se tot schimbă. Este un proiect foarte scump. Și, mai ales, se află în atenția personală a „Tovarășului”. Ion Corbu se ocupă de secția de sticlărie color. Trebuie să calculeze capacitatea de producție a cuptoarelor, sunt două, unul pentru conuri, altul pentru ecrane, să determine suprafețele, utilitățile, să analizeze utilitățile, să facă analize comparative, să facă evaluări, să dea teme la arhitecți, instalatori, plan general etc. Pe baza unui program de fabricație venit de sus. De la CSP (Comitetul de Stat al Planificării). Și pe baza ofertelor primite de la partenerii străini. Orice schimbare de program de fabricație, de amplasament sau de ofertă duce la schimbarea proiectului. Cât de curând, macheta fabricii, făcută după ultimele cerințe și indicații ale „Tovarășului”, va ajunge la Directivare.

(Continuare în pag. a II-a)

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Sovieticii dezaproabă fortificarea graniței româno-maghiare

În cadrul conferinței pe tema drepturilor omului, în prima poziție publică critică la adresa unui aliat din Europa de Est, Uniunea Sovietică a condamnat inițiativa României de a ridica gardul de sârmă ghimpată de-a lungul graniței cu Ungaria, informând The New York Times. „Dacă am fi fost în locul românilor, nu am fi făcut-o”, a spus Yuri Kashlev, delegat sovietic la conferința Est-Vest pe tema drepturilor omului. A făcut această declarație la sfârșitul conferinței, vineri. Delegații vestici care au luat parte la conferința ținută sub egida acordurilor din 1975 de la Helsinki, sunt de părere că faptul că unele țări sovietice au adus critici altor țări este arată cât de mult au progresat acestea în privința drepturilor omului, dar și cât de departe de acest progres sunt celelalte țări estice.

Delegații estici, mulțumiți

Reprezentanții Statelor Unite și ai altor țări vestice spun că, în mare, au fost mulțumiți de reuniune, observând că au existat multe contacte promițătoare între est și vest și că s-au purtat discuții cu privire la întărirea mecanismelor de monitorizare a drepturilor omului.

Morris B. Abram, șeful delegației americane, a spus că reuniunea a fost un prilej important pentru a prezenta națiunilor blocului estic să își îmbunătățească atitudinea față de drepturile omului. La conferința de presă de vineri, acesta a declarat că la intrunirea cu oficialii sovietici i s-a comunicat că vor fi acordate vizele de ieșire unui număr impor-

tant de persoane - a refuzat să dea o cifră exactă - despre soarta cărora Statele Unite s-au interesat.

„Din punctul de vedere al drepturilor omului, Cortina de Fier se topește pe la margini”, a spus Abram. Acesta a subliniat faptul că Ungaria susține, atături de Statele Unite, o propunere a Austriei potrivit căreia vizele de ieșire să nu mai fie necesare pentru persoanele care vor să iasă din țară.

„Am fost impresionat de progresul cu adevărat istoric făcut de unele țări în problema drepturilor omului”, a spus în discursul de închidere Max van der Stoep, șeful delegației Olandei. „Mă refer, bineînțeles, la Polonia și la Ungaria, dar și la Uniunea Sovietică.”

(Continuare în pag. a IV-a)

DISTINCȚII PENTRU FAMILIA CEAUȘESCU

Cavaler al Ordinului Regal Seraphim

FOTO: Arhivele Naționale

În noiembrie 1980, în periplul său prin țările scandinave, Nicolae Ceaușescu a vizitat și Suedia. Amfitrion i-a fost, din partea Casei Regale, Carl al XVI-lea Gustav, aflat în al optulea an al domniei sale. La întvederea desfășurată la Palatul Regal din Stockholm, suveranul i-a decernat lui Ceaușescu Ordinul Regal Seraphim, cea mai înaltă distincție suedeză. În ultimii ani, cele două state colaboraseră intens în domeniul dezarmării, un subiect „la modă” în anii '80. Discuțiile s-au concretizat în proiectul comun de declarație „Cel de-al doilea deceniu al dezarmării”, adoptat în Consiliul ONU (8 iunie 1980). Meritele în „politica pacifistă” i-au adus lui Ceaușescu distincția înființată de Frederick I, o dată cu Ordinul Spadei și Ordinul Stelei Polare (1748). Începând cu 1975, Ordinul Regal Seraphim se acorda doar șefilor de state străine și persoanelor de „sânge albastru”. Însemnele ordinului erau colanul, insigna și „marea stea”. Piesa centrală, colanul, era formată din 11 ineri de aur, cărora le corespundeau 11 cruci albastre, turnate în aur. Insigna era reprezentată prin crucea albă malteză, fabricată tot din nobilul metal, în centrul căreia se afla un medalion albastru, cu monograma JHS (Jesus Hominum Salvator - Iisus salvatorul omenirii). Inițiala și titlatura latinizată a Regelui Frederic (FRS - Fredericus Rex Suecia) erau inscripționate pe reversul medalionului. De sute de ani, se instituiseră tradiția ca membrii Ordinului Seraphim să dețină o stemă și un motto personale, care decorau, la moartea lor, pereții vechii Biserici Riddarholmen, din capitala Suediei. Tot din secolul al 18-lea data și o altă cutumă. Clopotele catedralei băteau în miezul zilei când vreunul dintre membri trecea în lumea celor drepte. Puțin probabil ca preții suedezi să fi cinstit, în decembrie 1989, și memoria cavalerului Ordinului Regal Seraphim Nicolae Ceaușescu...

Florin MIHAL

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Închețata „Polar”, un deliciu

În iunie 1989, Ciprian Zancu locuia în comuna Hăvârna, județul Botoșani, avea 13 ani și se pregătea de admiterea la Liceul Sanitar. „Era cel mai bun liceu odată, iar eu voiam să mă fac medic. Toată lumea m-a susținut, toți spuneau că e o meserie frumoasă și curată. Mai târziu, am realizat că nu e așa curată, lucruri cu mizeria umană la propriu, cu sânge și suferință, și tot ce produce corpul uman urât, dar și la figurat, era foarte mare spagă.”

Admiterea era foarte importantă. Făceam pregătire la matematică cu domnișoara Ștefania, unul dintre cei mai buni profesori pe care i-am avut vreodată. Cei mai buni elevi din clasă, adică eu, Jorj, care locuia acolo - tatăl

lui era frate cu domnișoara -, Lăcrămioara Aostăcioaie și Aurelian Petrescu, mergeam la domnișoara acasă. Întâi, ea ne aburea cu vreo dulceață, prăjiturică și după aia ne lua cu «domnu' Jiprian, domnu' Jorjică, ia să vedem temă!». Jorj era mai bun la matematică decât mine și a și ajuns prof de mate. El ne-o lua, de obicei, înainte cu rezolvatul. Îl invidiam, mă gândeam cum dracu' asta le vede atât de bine, și noi nu. Domnișoara ne zăpăcea, ne explica, ne termina psihic și ne apuca de perciuni. Dacă nu eram tunși bine, ne stătea părul după aia întins în părți, ca niște antene.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALE PERSONALE

25 IUNIE

„Eros tîmăduitor. Descoperire, bucurie târzie, pierdere în timp ca într-o apă fără țărnam. Unguroaica a ajuns cu bine, am salvat ce se putea salva în extremis. Mircea Zaciu, Jurnal. IV, București, Editura Albatros, 1998, p. 451

Plouă. Torențial. Diana și Mihaila învață la limba latină. Din cauza nopții furtunoase, abia azi adorm, ceea ce e un fapt surprinzător la un insomniac și din nou prilej de ironii pentru Diana. La mașina de scris am succes mare. Citesc o carte tristă, „Drumul cenușii” de Buzura, ascult meciuri de fotbal din Cupa României (...) Victorie și la corectat la Liceul Militar din Breaza, Diana mă invită la un film, cu o familie de naufragiați prin Aleutine sau Alaska.

(Continuare în pag. a II-a)

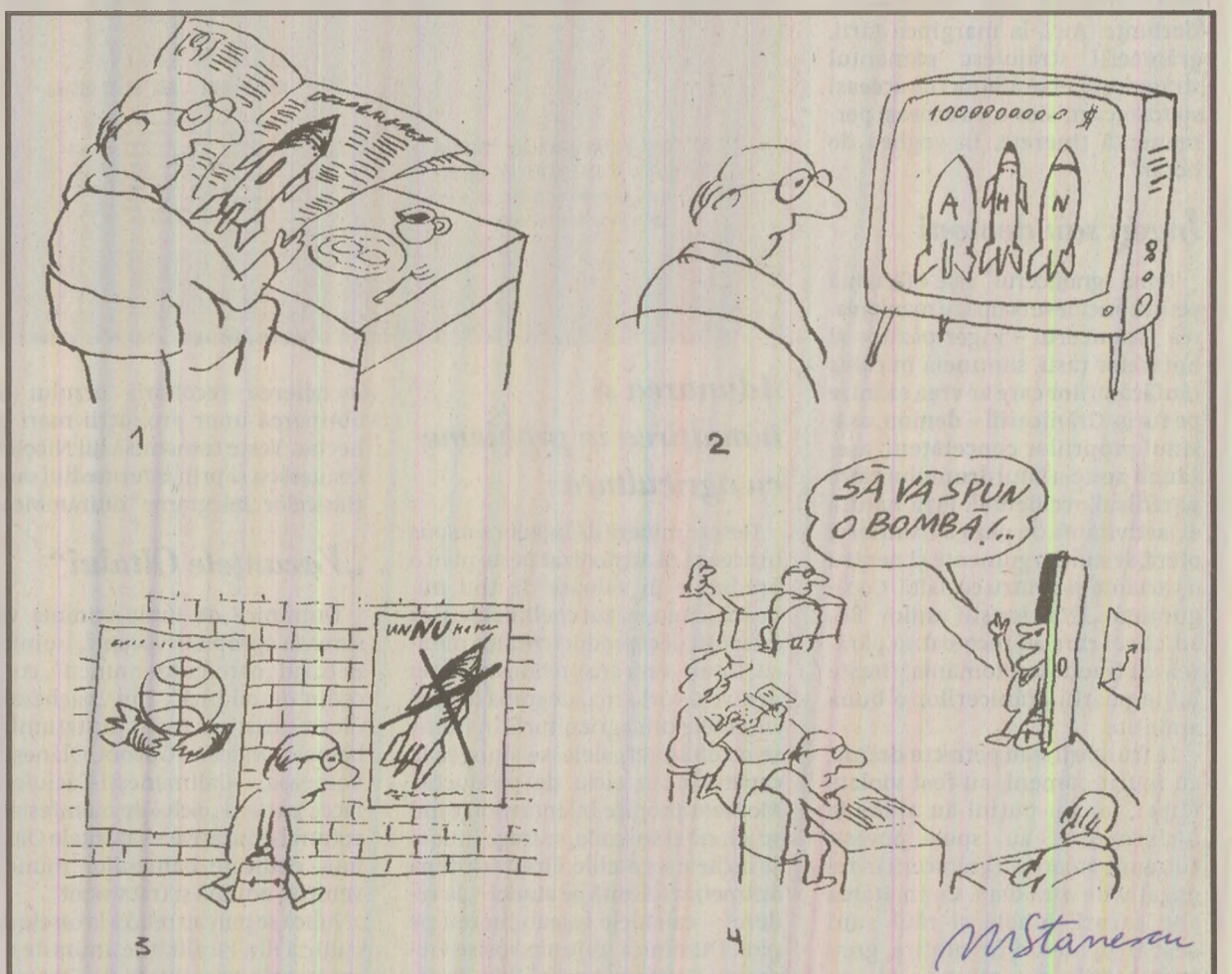
CALENDAR

25 iunie (Duminică)
Soarele a răsărit 5:32, a apus la 21:04
Luna a răsărit la 0:22, a apus la 12:17
Sărbătoare creștină: Duminică Tuzor Sfinților; Soborul Sfinților Zaharia și Elisabeta; Sfânta Mare Muceniță Fevronia; Cuviosul Dionisie; Sfânta Muceniță Livia

S-a întâmplat la 25 iunie 1989

Postul de radio Bagdad, citat de agenția FANA, a anunțat încetarea din viață a fondatorului Partidului Baas Arab Socialist, Michel Aflak, în vârstă de 79 de ani. Născut în 1910, la Damasc, Michel Aflak, de naționalitate siriană, a pus bazele în 1939 Partidului Baas, a cărui ideologie se baza pe unirea tuturor statelor arabe într-o singură națiune

Ramona VINTILĂ

„Tovarășul“ și „Tovarășa“, plimbare în pas vioi

(Urmare din pag. 1)

„Oare consilierii tovarășului și tovarășul însuși, după ce o vor vedea și analiza, vor mai găsi ceva de schimbat ori de reproșat? Nu direct nouă, proiectanților, ci directorului institutului și șefului de proiect. Care, mai apoi, ne vor transmite nouă toate cele. N-aș vrea să fiu în pielea lor”, se gândeste cu amărăciune în suflet proiectantul.

În est și acum vine amintirea vizitei tovarășului și tovarășei la Fabrica de calculatoare. De pe Platforma Pipera. Proiectată tot în institutul lor. Măndria institutului. Atunci tovarășei nu i-au plăcut deloc cele două turnuri de răcire ce făceau parte din sistemul de asigurare a climatizării.

Ca să găsească soluția de mascare a acelor turnuri și să facă voia tovarășei, directorul institutului împreună cu un colectiv complex au făcut o noapte albă. În plus, directorul a făcut și un infarct. Care l-a ținut departe de institut vreo șase luni. Se prefigurează o zi senină. Mai pe la prânz, de la această fereastră va zări Bucegii. Dacă nu se va înnoia. Lacul Floreasca, ascuns privirilor trecătorilor, tremură ușor în zare. Câteva rândunele ating apa din zbor. Privește și se gândeste. Speră ca macheta să treacă, altfel trebuie să o ia iar de la capăt. Pe marginea lacului este o alea. O porțiune din această alea se vede foarte bine de la etajul a 9-lea al blocului în care lucrează. De unde va din stânga, dintre pomi, apare un militar. De la etajul al 9-lea și distanță la care se află pare un pitic. Însă după mersul sacadat și privirile ușor neliniștite aruncate în toate părțile deduce faptul că este vorba de un militar. Când vine mai la centrul aleii zărește și uniforma. Pare un colonel. La vreo 10 metri în spatele lui apar doi bărbați îmbrăcați în civil. Calcă ferm, liniștit. Nu întorc în nici o parte capetele. Aștia sigur sunt securiști.

„Care dintre ei o fi celebrul Soare?”, se întreabă zâmbind Ion Corbu. Îi vine în minte bancul cu tovarășul care, tocmai trezit, întinzându-se și privind spre răsărit, spune „Bună dimineața, Soare!”. „Să trăiți, tovarășe comandat suprem!”, se aude din înalt. „Vezi, Lenuțo, ce mare sunt! Și Soarele mă salută.” A doua zi, scena se repetă. A treia zi la fel. A patra zi, după ce rostește mângâietoare cuvinte, tovarășului nu-i mai răspunde nimeni. Repetă salutul și nimic. Intrigat, zice: „Soare, de ce nu mai răspunzi?”. De unde din copaci vine răspunsul. „Să trăiți, tovarășe comandat suprem. Colonelul Soare a fost de serviciu până ieri. De astăzi eu, colonelul Prună, sunt de serviciu.”

În spatele celor doi, la aproximativ 3-4 metri, doi câini negri și, imediat, în spatele câinilor, apare

În 1989, momentele de relaxare ale cuplului prezidențial „în câmp deschis” erau atent supravegheate de Securitate FOTO: Arhivele Naționale

cuplul: tovarășul și tovarășă. În pas vioi. Parcă ușor săltat. Îngrijorat. Temător chiar. Oricum, nu unul relaxat, de plimbare. Probabil unul de mișcare. Poate recomandat de doctor. În spatele cuplului, tot la vreo 4 metri, alți doi bărbați în civil și, în fine, la vreo 4-5 metri în urma acestora din urmă, un alt bărbat în uniformă. Poate tot colonel. Un întreg alai. Un fel de cortegiu. Care dispare rapid printre copacii din partea dreaptă a lacului. După vreo 20 de minute, alaiul se întoarce. În aceeași

dispunere. Și dispare în partea stângă a lacului. Să-i învidieze? Să-i compătămească? Cum poți să fii „cel mai tare” din România și să ai parte de o astfel de „plimbare”? Proiectantul se gândeste că ori blocul în care lucrează este supravegheat de pe undeva de luneiști, ori cei care se ocupă de paza „obiectului” sunt slabi. De la fereastră la care se află, un bun ochitor ar putea scăpa țara de teroare. Și de toane.

Cristiana STAMATESCU

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

E și o ziaristă și vor sta multă vreme pe insulă, găsesc pește, chiar și o găscă, ni-i poftă și de pește, și de găscă, e mai bine pe insula pustie. Dar îi tot chinuiește un urs. Până la urmă, reușesc să-l facă o barcă și să fie recuperați. Ei, tatăl, cu două fete și un câine negru, se căsătorește cu ea, ziarista. Și astfel, fetițele vor avea mămică, iar el, bărbatul, va avea femeie, și ce femeie, arată bine acrită, mai ales că e îndrăgostită lulea de mușchii lui...

C. Trandafir, Jurnal în curs de publicare la Editura Libra

Marea Adunarea a Drepturilor Omului s-a ținut la Opera de la Bastilia, sub patronajul doamnei Mitterrand. Președintele în persoană a venit să-i salute pe „militanți”. Congresul a onorat femei din lumea întreagă care

luptă pentru Drepturile Omului și care erau așezate alături de doamna Mitterrand, în mijlocul amfiteatrului. O singură absență: Doina Cornea, careia i s-a refuzat pașaportul. A fost reprezentată de fiica sa, care a vorbit în numele ei.

Sanda Stolojan, Nori peste balcoane. Jurnal din exilul parizian. Traducere din franceză de Micaela Slăvescu. Revizuită de Sanda Stolojan, București, Humanitas, 1996, p. 301

Povestesc cuiva „picanterile” întâlnirii cu Führerul propagandei județene și află câteva detalii biografice: a fost strungar, s-a afirmat „ca cadru” de naștere în UTC, a fost trimis la Ștefan Gheorghiu, unde a ca să zic așa – studiat „ziaristica” (coleg de bransă?!), a ocupat diverse trepte ierarhice în partid pentru a ajunge acum la vârful acestei ierarhii. Interesant e faptul că, deși are nevastă pro-

fesoară de limbi străine, a rămas cu o teinică ură împotriva intelectualilor pe care o împrăștie „în doze mici”, făcându-le acestora mici necazuri ori de câte ori are ocazia. Bun. S-ar zice că acest departament este destinat a posteriori foștilor muncitori manuali care au prins de gust de meseria de bază. Antecesorul lui Crihană, Alec Floares, fusese traditor. Ulterior, în urma studiilor despre care nu știu nimic, s-a calificat „intelectual”. Ba, mai mult, pe vremea când eram eu student, și-a dat și un fel de doctorat, cred că în sociologie, altfel nu văd de ce ne-ar fi dus, cu grupa, să urmărim mirabila incununaire a științei și ideologiei reunite. Și iarăși interesant, nici acest Floares, un „Goebels al culturii la lași”, după formula nu știu cui, nu se putuse lepăda de o ură, greu disimulată, împotriva intelectualilor, de souche”. Interesați și activiștii aștia – se chinuiesc să-și „refacă” studiile, umbli după

diplome și titluri, dar după ce le capătă – cu complicitatea intelectualilor, de altfel – nu încetează o clipă să-i urască pe aceștia. Iar modelul e repetabil în sute/mii de exemplare până sus, sus de tot, la nivelul savanței în chimie. Până la urmă, intelectualii au ce merita – îi poate obliga cineva să cauzioneze profesional pe acești avortoni ai gândirii umane? Nu-i poate obliga nimeni, dar ei o fac și neobligai. Aici e toată drama. Și, după aceea, ne mai întrebăm de ce nu avem o opoziție intelectuală. Păi, chiar de asta nu o avem – pentru că avem o voluntară „colaborare” intelectuală cu cei care n-au încetat nici o clipă să fie ceea ce sunt – inamicii de neschimbat ai gândirii libere, ai gândirii pure și simple. Cum ar putea exista o gândire neliberă?

Liviu Antonesei, Jurnal din anii ciumei: 1987-1989. Încercări de sociologie spontană, Iași, Polirom, 1995, p. 84-86

tivalului Național „Cântarea României” (muzică de toate genurile, dans, actorie), precum și cu piese jucate de actori profesioniști, angajați ai unor teatre din București, Pitești, Craiova, Petroșani și Constanța.

Artiști în „pachetul” turistic

Sub „pălăria” Festivalului „Cântarea României” încăpeau de toate, de la cântece patriotice la cunoscuta melodie de muzică populară sau „usoară” gustate de marele public. Cu siguranță că nu cântece precum „Partidul-Ceașescu-România!” aveau în vedere hotelierii de pretutindeni atunci când alcătuiau „programele artistice”. Din câte au povestit ulterior, și pe-atunci, artiștii iubiiți de public aveau de lucru vara. Memoria colectivă, ajutată și de exemplele prezentului, a reținut mai cu seamă spectacolele susținute pe litoral în sezonul estival. Ca în toate timpurile, și în '89 artiștii performau la Costinești sau la Gova, sau oriunde erau solicitați.

Din arenele sportive

Într-o singură după-amiază, Stadionul „Mai” din Pitești găzduia Campionatele Internaționale de Atletism ale României. În competiție se înscriseră sportivi și sportive din Algeria, Cehoslovacia, China, Coreea de Nord, Cuba, RDG, Grecia, Iugoslavia, Polonia și URSS. Majoritatea concurenților sosiseră, așadar, la Pitești din țări socialiste. La București și Brașlov s-au jucat meciurile contând pentru semifinalele „Cupei României”. Pe Stadionul Sportul Studențesc din Capitală, cu începere de la ora 17:30, Ion Igna a arbitrat partida dintre echipele bucureștene Rapid și Steaua. Cu jumătate de oră mai devreme la Brașlov începea meciul dintre Dinamo București și Victoria. Cristina DIAC

ARTICOLUL ZILEI

Veghe statornică la frontierele patriei

A devenit o tradiție ca în fiecare an, la 25 iunie, să fie sărbătorită Ziua Grănicerilor Republicii Socialiste România, ceea ce constituie o expresie elocventă a prețuirii și încrederii acordate de partidul și statul nostru, de întregul popor, celor care străjuiesc cu abnegație, responsabilitate și vigilență fruntariile patriei.

Pământul acela moștenit de la străbuni, cu gloria lui milenară înscrisă în monumentele și obeliscurile ce reamintesc despre eroismul dintotdeauna al poporului nostru, are în pragurile sale statornicele așezări grănicerice durate pe temelii de piatră ale cetăților dacice, unde săpăturile arheologice scot neîncetat la iveală relicvele străvechi dave. Așezările acestea au o semnificație aparte, conferită de ostașii care au epoleți de culoarea ierului pământului românesc cu însemnul de armă reprezentând conturul țării, unite între ele, ca într-un brâu viu, de veghe neîntreruptă a grănicerilor care-și împletesc iubirea de neam și de țară în emblema datoriei împlinite. Este emblema frumuseții morale și de luptă ale ostașilor grăniceri, care, creșcuți și educați în anii celor mai grandioase înfăptuiri din istoria multimilenară a patriei, denumită cu legitimă mândrie patriotică „Epoca Nicolae Ceaușescu”, străjuiesc cu abnegație sacrele fruntarii, fiind gata oricând ca, împreună cu toți ostașii forțelor noastre armate, cu întregul popor, să apere cu fermitate cuceririle revoluționare, independența, suveranitatea și integritatea teritorială ale României socialiste.

George Călinescu scria că românii sunt un neam vechi și nobil. Aprecieră această ne-a fost întărită parcă și mai mult după ce i-am cunoscut pe ostașii care veghează în pragurile albe ale bornelor de hotar, dedicându-și în întregime eforturile și energiile creatoare înfăptuirii exemplare a sarcinilor ce le revin din documentele Congresului al 13-lea și Conferinței Naționale ale partidului, din expunerile și cuvântările tovarășului Nicolae Ceaușescu la înaltele forumuri de partid, de stat și ale democrației muncitorești, revoluționare, din Directiva comandantului suprem al forțelor armate.

Nobletea cu care grănicerii își îndeplinesc misiunile este mai mult decât o mărturie, este un act de conștiință patriotică. Le-am auzit, pe potecile serpuțoare, pașii răsunând ca un ecou al trăiniciei veghei lor, le-am văzut siluetele, care, din depărtare, se profilau în perimetrul câmpiei ce-și legăna holdele crescute din rodnicia pământului românesc. Și, paradoxal, ni s-a părut că nici aici nu fascinația peisajului ne emoționa, ci oamenii aceștia ai datoriei, a căror cutezanță și icsușină ne atestă că-și dăruiesc plener tineretea cauzei străjuirii patriei socialiste.

Maiorul Vasile Spiridon asociază împlinirile de acum ale efectivelor din subordine cu năzuința ardentă pentru obținerea calificativelor superioare în actualul an de instrucție. Și, firesc, împletește însuflețirea întregului colec-

tiv în ce privește realizarea noii calități în procesul instructiv-educativ și în îndeplinirea misiunilor încredințate, cu necesitatea continuării și îmbogățirii glorioaselor tradiții de luptă ale marii unități, înscrise cu litere de aur în cronica vitejei ostașilor Regimentului 1 Grăniceri, care s-au remarcat în crâncenele înclăstări ale bătăliilor de la Mărăști și Otuz, din vara anului 1917, în memorabilele zile ale revoluției de eliberare socială și națională antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944.

– Spiritul revoluționar pe care-l manifestă din ce în ce mai mulți ostași ai subunităților noastre constituie o expresie vie a hotărârilor comunistilor și uteciștilor, a celorlalți militari de a îndeplini în mod exemplar planul pregătirii de luptă și politice, remarcă interlocutorul nostru. Rezultatele superioare obținute la instrucție, în poligoanele de tragere, la exercițiile și aplicațiile tactice, în executarea misiunilor de pază definsc, de fapt, calitățile politico-morale și de luptă ale acestor vrednici străjuitori ai fruntariilor patriei.

În ziua aceea de lunie i-am găsit în plină activitate grănicerească pe căpitanii Zaharia Ivașcu și George Dediu. – Un accent deosebit, spunea căpitanul Ivașcu, îl punem pe mobilizarea tuturor cadrelor, înseamnă a celor tinere, pentru a manifesta o maximă răspundere în instruirea subordonaților, o exigență sporită față de militari, astfel încât ei să îndeplinească în mod exemplar misiunile de pază în condițiile unui trafic intens, să execute un riguros control al mijloacelor de transport feroviar, rutier și naval.

În contextul activităților educaționale, o evidență înfluență formativă o au dezbaterile din cadrul învățământului politico-ideologic, dicționarele etice ostășești, concursurile pe teme de legislație, „Legile țării, legile noastre”, „Cel mai vigilent grănicer”, „Cel mai bun cunosător al legilor” ș.a. Ca atare, sporește necontenit și numărul celor care se situează pe aliniamentul vredeii grănicerice.

Și ce altă oglindă mai fidelă a virtuților ostășești poate fi decât cea pe care ne-o oferă paoul de onoare din curtea unității? Inscriptiile acesteia sună cu ceva din decupajele regionale ale unor secvențe de film pe deplin edificatoare. (...)

De-a lungul a peste 3.000 km de frontieră, pretutindeni, întâlnim oameni ai datoriei, veghind la posturile lor, simțind cu bate alături de ei inima mare și puternică a întregului nostru popor. Oamenii aflați într-o continuă misiune și având un numitor comun: acela al slujirii intereselor naționale, cu abnegație și devotament, sub glorioșul drapel tricolor pe faldurile căruia este înscrisă cu litere aurite suprema poruncă: „Pentru patria noastră, Republica Socialistă România!”.

George Derevlean
George Cumpăț
Flacăra, nr. 25/1989

CRONICA NEAGRĂ

„Haiducul” Gheorghe încâlca legea procurând oamenilor carne

La jumătatea anului 1989, T. Gheorghe, dintr-o comună ieșeană, era trimis în judecată de Procuratura Județeană Iași pentru că și-a sacrificat vițea din ogradă pentru a da de mâncare familiei. Familie din care făceau parte, pe lângă femeie, și doi copii, flămânzi, după cum reiese din faptele romanului nostru. Mai mult decât atât, bărbatul nu s-a mulțumit să-și îndestuleze familia cu carnea necesară preparării hrănilor, ci a încercat să ofere o soluție și altor flămânzi din comuna ieșeană Rădăcănii, unde omul își făcea veacul lucrând la Cooperativa Agricolă de Producție.

Trei săteni, care au fost recrutați, au oferit organelor de anchetă detalii cu privire la faptele consătanului. Aceștia au relatat cum bărbatul, după ce a consumat patrupedul din gospodărie, un vițel ce figura pe listele de la recensământ local, a cumpărat și

alte vite de la oamenii cu stare din comună, animale ce scăpaseră de numărătoare. Și le-a sacrificat și pe acestea, iar carnea obținută în urma tranșării a vândut-o cu un preț apropiat de simbolic la acea vreme (când se dădea spață pentru carne): 50 de lei kilogramul. Vremurile cu indestularea nu au durat prea mult pentru preatârșii amici ai imprincinatului. A fost de ajuns ca unul dintre săteni, neavând mărunțiș de un kilogram de carne, să se ducă la Mihiție și să dea cu pâra. Așa s-a ajuns ca militianul, reprezentantul din comună al organelor legii, să facă cercetări la fața locului și infractorul să fie dat în vileag.

T. Gheorghe figura cu o vacă și un vițel, care a fost tăiat când a ajuns la greutatea de 150 de kilograme. Acesta a fost utilizat pentru consumul familiei, se arată în actul judiciar. Faptele au început încă din primăvară, când

ceapa și stevia încă nu răsăriseră în grădina bărbatului și poate de aceea și foamea era mare. Ultimul vițel tăiat și a căruia carne a fost vândută sătenilor nu a avut decât 120 de kilograme. Pentru că a recunoscut și regretat faptele, dar și pentru faptul că este căsătorit, instanța apreciază că „educarea inculpatului se poate face și prin aplicarea unei pedepse cu obligare la muncă corecțională la CAP Rădăcănii, unde bărbatul lucrează ca membru cooperat”. Inculpatul a fost obligat la plata de despăgubiri către stat, respectiv administrația financiară a județului Iași, cu suma de 6.000 de lei ce reprezintă contravaloarea a trei bovine sacrificate. În conformitate cu art. 118 lit. d Cod penal, urmează să se confişte de la inculpat și suma de 6.000 de lei obținută pentru comercializarea cărnii de vițel.”

Cristinel C. POPA

(Urmare din pag. 1)

File de poveste

Din vorbele semnate de colonelul Gh. Văduva a ieșit un basm cu grănicerii în rolul de feți-frumoși. „Pe aici (la granița cu Iugoslavia, lasă să se înțeleagă articolul, fără să o spună explicit) au trecut atâtea generații de ostași-ofițeri, care și-au înflorit pe chip și și-au înobilat în suflet cel mai frumos dintre sentimentele ostașiei – acela de a fi santinele în prag de țară, acolo unde vântul seriiu sopștește a dor și a dragoste de acasă și limba română, unde inimile bat întotdeauna fierbinte. Aici, la marginea țării, grănicerii străjuiesc pământul strămoșesc, ei se află aici cu aceeași statornică misiune, cu aceeași permanentă tinerete, în veghea de hotar.”

Îngeri sau demoni

Tema „grănicerul” este ofertantă pentru oricine se ocupă cu manipularea. Grănicerul – inger păzitor al hotarelor țării, santinela în calea răufăcătorilor care ar vrea să intre pe furie. Grănicerul – demon, asasinul propriilor concetățeni, așezându-se de-a lătul drumului către paradusul occidental. Prin natura ei, activitatea de pază a frontierei oferă destule argumente și pentru o variantă și pentru cealaltă. Cu siguranță, „frontieristii anilor '80, adică cei care au încercat să părăsească fraudulos România, firește nu le poartă grănicerilor o bună amintire.

La fruntarii s-au petrecut drame, au murit oameni, au fost violate femei, iar nu puțin au ajuns la închisoare. S-au spus povești cutremurătoare, cu grănicerii în rol negativ de astă dată. Ca în atâtea alte cazuri, binele și răul sunt despărțite de un fir subțire, greu perceptibil cu mintea și cu simțurile omenești.

JURNALUL ZILEI

Adunarea și înmulțirea în probleme cu agricultura

Despre minerii de la Șuior s-a spus în acea zi că au realizat peste plan o producție în valoare de trei milioane, că au scăzut cheltuielile și că au sporit deci productivitatea muncii. Totuși, vara era un bun anotimp pentru a vorbi mai degrabă despre succesele din agricultură. În iunie, se recoltau cerealele, se ajungea la capătul unui ciclu de producție. Moment propice bilanțurilor, când se adună și se scade, se trage linie și se încheie socotelile. Firește că după aritmetica folosită pe atunci – „la vedere” – calculele ieșeau mereu pe plus. Duminică, 25 iunie, sosise vredea ca Sectorul Agricol Ilfov, județele Dolj și Constanța să vestească

încheierea recoltării orzului și obținerea unor producții mari la hectar. Veste transmisă lui Nicolae Ceaușescu și prin intermediul deja clasicele „telegame” ditirambice.

„Vacanțele Oltului”

Duminică de iunie stimula visarea la apropiata vacanță, numită în cazul „oamenilor muncii” „concediu de odihnă”. Din „pachetul” oferit turiștilor sosiți în stațiunile balneare vâlcene Govora, Olănești, Voineasa, Călimănești-Căciulata făcea parte și „ciclul de manifestări culturale-educative «Vacanțele Oltului», dedicate oamenilor muncii veniți la odihnă și tratament.”. Adică se puteau relaxa la casele de cultură din localitățile amintite cu spectacole prezentate de formații laurate la diversele secțiuni ale Fes-

DUNĂREA, LA FEL DE PERICULOASĂ PRECUM ARMELE GRĂNICERILOR

(Urmare din pag. 1)

Ne gândeam că dacă până nu se întunecă nu mai vedem nici o mișcare – ne-am și dus – pentru că era un interval bunel de timp să reușim să intrăm în apă. Noi ne-am dat seama, privind de sus, că acolo unde ajunseserăm Dunărea era lată, pentru că a trecut o șalupă și se vedea foarte mică pe apă. Atunci am realizat că acolo pe unde eram noi, Dunărea era, de fapt, mai mult un obstacol natural și le-am zis lui Walter și lui Puiu că paza e slabă. Am stat până pe la 10 seara pe deal și apoi am început să coborâm. Grănicerii patrulau pe drum. I-am văzut și călare. Erau foșorii și o barcă a grănicerilor, ce se tot învârtă pe apă. Practic, acolo exista un fel de bază militară mai mică. Nu mai aveam nici o șansă să mergem mai încolo, își amintește Adrian Bulacu. După mai multe peripeții, cei trei prieteni au reușit să treacă Dunărea înot, lăsând în urmă lagărul numit România, dar și să scape de armele grănicerilor. Dacă cei trei ar fi intrat în raza puștilor grănicerilor, aceștia i-ar fi împușcat, pentru că aveau ordin să tragă fără somație. Abia apoi trebuiau să mai tragă de două ori în aer, pentru ca la o eventuală anchetă să demonstreze că, totuși, i-au somat pe fugari. După lungi peripeții, Adrian a ajuns în Canada, Walter a încercat să treacă frontiera Iugoslaviei cu Austria și a fost împușcat de grăniceri în picior, iar Puiu a fost returnat autorităților.

„Miloșii” grăniceri

Adrian a fost printre cei norocoși. El nu a mai făcut drumul înapoi spre România, dar peste 90% din cei

Monumentul Danubia a fost construit la intrare în Orșova în memoria frontieriștilor

FOTO: Puiu Sălăgean

care reușeau să fugă erau returnați autorităților române. Abia atunci aflau fugarii ce înseamnă a adevărat războiul grănicerilor. Fugarii erau preluați la frontieră, unde cătușele erau schimbate cu câte o sârmă. De regulă, la predare participa câte un ofițer, însoțit de câțiva soldați. De frica superiorilor, militarii ascultau fără să crâncească ordinele. Un hunedorean care a făcut armata la „Grăniceri” a acceptat să povestească, sub protecția anonimatului, ce ordine li se dădeau: „Ni se spunea că vom avea de suferit împreună cu toată familia, dacă nu îi lovim. Mai mult, ne amenințau cu batalionul disciplinar, cu lipsa permisiilor ori ne puneau clar în vedere că ne vor transforma viața într-un calvar, dacă nu facem așa cum ne cer. Mi-e rușine să recunosc că am bătut o mulțime de fugari, că i-am umilit. Aveam doar 19 ani atunci și, cu siguranță, am fost un laș. Din păcate, voi trăi toată viața mea cu acele imagini! Mai multe nu vreau să vă povestesc! Îmi ajunge propria povară.”

Pe de altă parte, majoritatea celor care au fost returnați autorităților române au reușit să găsească iertarea pentru soldați, declarând că aceștia erau aproape niște copii și că erau nevoiți să asculte de ordinele superiorilor. Puiu Sălăgean spune astăzi, la 20 de ani după ce a trecut prin acel iad, că soldații ar fi fost crunt pedepși

dacă nu ar fi executat ordinele ofițerilor. „Erau speriați, abrutizați, uneori beți. Erau niște copii. Ce ar fi putut să facă?! Nici măcar nu am încercat să aflăm numele celor care m-au chinat în acele zile, deși acele băți nu se pot uita niciodată!”

Ciobanii, un soi de grăniceri

Majoritatea celor care și-au riscat viața sau libertatea încercând să evadeze din România trecând Dunărea înot spun că s-au ferit de ciobanii care erau cu oile în zona frontierei.

Primarul municipiului Hunedoara, Ovidiu Hada, care a trecut Dunărea înot în iunie 1989, povestește astăzi: „Ocoleam stănele, pentru că ciobanii părau la Securitate, poate că erau plătiți sau obligați să facă asta. Nici ei nu vedeau chiar tot, pentru că pe noi nu ne-au văzut”.

În schimb, tatăl fostului campion mondial la box profesionist, Mihai Leu, Nicolae, care a fugit din țară în toamna lui 1989, a ales să treacă frontiera pe uscat, unde se pare că grănicerii aveau o altă „optică”.

Mihai Leu își amintește: „Tatăl meu nu mai rezista să locuiască în România. A găsit pe cineva care i-a arătat pe unde să treacă frontiera, pe la Oradea. Nu avea acte la el, nu avea nimic. A fost un lucru foarte interesant. A trecut grănicerul pe lângă el ca și cum nu l-ar fi văzut. Mi-a spus că era imposibil așa ceva. Contactaseră o filieră care îi trecea pe fugarii lângă frontiera. Așa a trecut în Austria și tot așa în Germania”.

Monislee HIHN

RESTITUIRI

Tratative între putere și opoziție la Budapesta

Tovarășului Constantin Oancea, vă informăm că marți, 13 iunie a.c., au avut loc la Budapesta primele tratative politice între reprezentanții Partidului Muncitoresc Socialist Ungar și ai grupărilor și partidelor constituite în așa-numita „masă rotundă a opoziției”, precum și cei ai diferitelor organizații de masă și obștești.

Tratativele au fost conduse de președintele Parlamentului ungar, Mátyás Szűrös, la care au mai participat următoarele personalități ale vieții politice:

1. Din partea PMSU: – secretarul general K. Grösz, György Fejtő, secretar al Comitetului Central și Imre Pozsgay, membru al Biroului Politic al CC al PMSU;
2. Din partea „Mesei rotunde a opoziției”:

– dr. Károly Vigh, László Morvay, Zsolt Zétényi și István Dmokos, reprezentând „Societatea de prietenie Dajcsy-Zsilinszky Endre”;

– dr. László Köver, dr. Viktor Orbán și dr. Gábor Fodor, reprezentând „Uniunea Tinerilor democrați”;

– István Prepeliczay, dr. Imre Boross și Peter Hardi, reprezentând „Partidul Independent al Micilor Proprietari”;

– dr. Sándor Keresztes, dr. Tibor Fuzessy și dr. György Szakolczai, din partea Partidului Creștin Democrat Popular;

– dr. József Antall, dr. Lajos Fur și dr. György Szabod, reprezentând Forumul Democrat Ungar;

– Marton János, László Konya și Csaba Varga, din partea Partidului Popular Maghiar;

– dr. Andras Revesz, Tibor Baranyi și Sándor Bacskai, reprezentând Partidul Social-Democrat Maghiar;

– Imre Mecs, din partea Uniunii Democratice Libere;

– Gyula Csomos, Imre Konya, Imre Kerenyi și Ildiko Fonyodi, din partea Ligii Democratice a Sindicatelor Independente.

3. Organizațiile și mișcărilor sociale au fost reprezentate de:

– dr. Csaba Kemény, dr. György Drucker și Andras Varjas, din partea Asociației Alternativei de stânga;

– István Huszar, Lajos István și István Kukorelli, din partea Frontului Popular Patriotic;

– Imre Nagy, László Boldvi și Béla Rabi din partea Uniunii Tineretului Democrat

Maghiar;

– dr. Sándor Sarkozi, Marton Ispanovics și László Csilag, din partea Uniunii Luptătorilor Maghiari antifasciști;

– Lajos Duschek, Sándorne Fazekas și dr. Dobos Maria Soosne, din partea Consiliului Național al Femeilor;

– Ferenc Berenyi, dr. József Aggod, András Szechez, din partea „Societății Munnich Ferenc”;

– dr. Kovacs Magda Kosane, Attila Balint și Attila Hajdu din partea Consiliului Național al Sindicatelor.

La deschiderea tratativelor au fost prezenți peste 120 de ziariști, mulți din străinătate. Menționăm că actuala întrunire a avut doar rolul de a deschide tratativele dintre cele trei

părți reprezentative ale vieții politice ungare actuale. Cu acest prilej, au rostit declarații de intenții, din partea PMSU, Károly Grösz, din partea „Mesei rotunde a opoziției”, dr. Imre Konya, iar din partea organizațiilor sociale și obștești, István Kukorelli. În încheiere, Mátyás Szűrös a anunțat reluarea ședinței plenare la 21 iunie a.c.

Răspunzând întrebărilor presei, Károly Grösz a precizat că, la viitoarea ședință plenară, delegația PMSU va fi completată cu Rezső Nyers, membru al Biroului Politic, ministrul de stat și János Berecz, secretar al CC al PMSU. Imre Pozsgay a declarat, cu același prilej, că în cadrul negocierilor începute Guvernul își va exprima în mod independent poziția sa, în problemele care vor face obiec-

tu acestor convorbiri.

„Platforma pentru unitate marxistă a PMSU”, „Cercul reformei” din cadrul partidului și „Noul Front din martie” au exprimat poziții în sprijinul continuării negocierilor începute de PMSU cu opoziția. Reprezentantul „Uniunii Democratice Libere”, Imre Mecs, a menționat că organizațiile grupate în „Masa rotundă a opoziției” au convenit o poziție unitară.

Traian Pop

Document din volumul: 1989 -

Principiul dominului.

Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Ediție de: Dumitru Preda și Mihai Retegan, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p. 104-105

Cum tăiau autoritățile pofta românilor de a fugi în Occident

Printre metodele rafinate de combatere a emigrației în țările vestice, autoritățile foloseau și pilda „fiului rătăcitor”. Pentru cei întorși din țări străine, unde căutaseră „o viață mai bună”, vițelul cel gras era un articol consistent în presa vremii. În pagini de ziar, oamenii prezentau cititorilor cazuri și necazuri. Plăsmuite sau nu, declarațiile se rezumau pe scurt la vechea zicală românească „fie pâinea cât de rea, tot mai bună-i în țara mea”.

Lagărul vienez, ca Turnul Babel

În martie 1989, ziarul Ceahlăul (jud. Neamț) relatează, sub titlatura „Mi-era dor să mai aud o vorbă românească”, în patru episoade, povestea soților Cloșcă, „fugari” întorși spășiți acasă. „Eu am 48 de ani și provin din familia Ungurian din Țibucanii de Jos, se destăinuia prima Elena Cloșcă. Am un frate mai mare, Dumitru, care prin '46 a plecat din sat căsătorindu-se pe la Timișoara. Acolo a trecut la penticostali și, prin '77 sau '78 a fugit din țară, stabilindu-se în Austria. De la acest frate a început și prostia noastră! Aveam legături cu el. Mai venea în țară, ne mai trimitea câte un pachet, câte o scrisoare, mai vorbeam la telefon. Și uite așa, ne-a făcut chemare să-l vizităm”. „Și s-au dus”, scrie reporterul, continuând povestea cu iz moralizator, cu „dezvăluiri” despre viața din lagărul pentru refugiați din Viena. Își spune fiecare părul. Când el, când ea. „Este un pătrat, înconjurat cu două rânduri de gard înalt, păzit bine de Poliție și finanțat de organizații internaționale, își amintea soțul. În interior, să tot fie 10-15 blocuri cu câte 5-6 etaje fiecare. Într-un bloc sunt mai multe dormitoare, cum să spun, niște hale mari în care viețuiesc cam 150-170 de ființe. Eu cu nevasta am nimerit într-o margine. De la noi încolo, pat lângă pat, erau cazați alți emigranți, de pe tot pământul. Ce să zic! Era ca la Turnul Babel. După câteva zile, mi-era dor să aud o vorbă românească. Noaptea, după stingere, închideam ochii și vedeam căsuța mea din Țibucani, ridicată cu palmele mele, prin munca, din câștigul meu de

tractorist. Vedeam copiii! Se adunau toți și toate, așa, sub pleoape, și mă muștrau. Zilele – intervine Elena Cloșcă – erau și mai chinătoare ca nopțile. Pentru că în lagăr nu făceam nimic util. Pentru că eram tot oameni străini care vorbeam tot altă limbă, ne mișcam dintr-un loc în altul. Dar nu peste tot, ci atât cât ne era permis. La un anumit semnal, tot așa ca o turmă, mergeam la masă. Ce se mânca? Dimineața: o felie de pâine și o cafea. La 12:00, o supă din apă și fidea, doi cartofi fierți cu morcov ras pe deasupra, o bucăciță de carne cât o pitfeluță, nici o bucăciță de pâine. Seara, flenduri de pâine prăjită în margarină, presărate cu zahăr pe deasupra. Câteodată, mai dădeau niște macaroane îndulcite. Asta-i tot. Și mă apuca câte-un dor de borș cu fasole și de sarmale, așa cum se fac vara la noi, cu lobodă, cu verdeață multă. Da' de unde? Ehe, de-ar ști omul ce-ar păți, dinainte s-ar păzi... La intrarea în lagăr ne-a primit un polițai, ne-a luat pașapoartele și ne-a băgat acolo, într-o cameră. Aici a venit și una, doamna Clara, angajată de-a lor, care știa bine românește. Am stat de vorbă de mai multe ori cu ei. Ne tot trăgeau de limbă. Ea întreba, noi răspundeam, ea traducea. Polițaiul asculta, își mai nota din când în când, zicea „gut”, adică bine. S-au arătat nedumeriți și polițistul n-a mai zis „gut”, când le-am spus că nu avem a ne plânge de cum am trăit acasă, în sat la noi, în România. Păi, zice, ce căutați în Austria? O să vă trimitem în Canada sau în SUA, pentru că în Austria nu sunt locuri de muncă.” Soții Cloșcă s-au întors, într-un final, acasă. „Mi-a dat viza la ora 10:00 și la ora 16:00 am și plecat, povestea el. Aveam așa o ardere în mine. Pe la 11:00 eram acasă, între copii. Au venit și rudele, au adus și un pahar cu vin. Nu mai gustasem dinainte de plecare. Apoi au venit și prietenii de-ai mei, mecanizatori. Ne-am bucurat cu toții.” Iar la final, învățăminte pentru cei dornici de aventură în Occident. „Rostul omului e în casa lui, în țara lui. Mai pleacă unii de la noi și-i păcat de viața lor, că și-o pierd în corturi. Emigranții sunt, folosiți la muncile cele mai de jos. Munceam din greu și eram și prost plătit. Ca sclav, cine nu te primește? Să știe și alții că acolo nu-ți dă vaca de aur.”

Florin MIHAL

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL NAȚIONAL**
CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE
www.jurnalul.ro

10,9
LEI

Cărțile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

SOVIETICII DEZA PROBĂ FORTIFICAREA GRANITEI ROMÂNŌ-MAGHIARE

(Urmare din pag. 1)

Întrunirea, numită Conferința despre Dimensiunea Umană, a fost ținută în cadrul CSCE, participanții fiind SUA, Canada și toate țările europene, cu excepția Albaniei.

Sovieticii fac promisiuni

Deși delegații vestici au lăudat recentele alegeri din URSS, mulți au criticat Moscova pentru că nu a permis alegerile pluripartide. Reprezentanții vestici au fost mulțumiți de promisiunea sovieticilor de a introduce 50 de legi care să sporească libertățile fundamentale și democrația, dar au spus că vor să vadă legile aplicate până anul viitor.

În timp ce Ungaria și Polonia au fost lăudate, delegații vestici au criticat Bulgaria, România și, într-o măsură mai mică, Cehoslovacia, pentru violarea drepturilor omului.

Bulgaria a fost atacată pentru expulzarea a circa 50.000 de etnici turci. „Nu putem decât să deza-probăm politica de asimilare și situația care duce la exodul masiv de populație”, a spus Roland Dumas, ministrul de Externe al Franței.

Însă România a fost cea mai criticată, nu numai pentru încălcarea drepturilor omului, ci și pentru faptul că pledează pentru neamstecele altor națiuni în treburile sale.

„Guvernul acestei țări merge contra curentului istoriei”, a spus van der Stoep. Întâlnirea s-a încheiat fără o declarație finală. Mulți dintre delegații vestici au spus că, scurându-se atât de puțin timp de la Conferința de la Viena pentru drepturile omului din luna ianuarie, nu este nevoie pentru o nouă declarație sau pentru adoptarea unor noi propuneri.

Numeroase propuneri

Delegații au făcut peste 30 de noi propuneri, inclusiv una prin care se solicită alegeri libere, pluripartide și permiterea reprezentanților străini de a lua parte la procesele pe tema drepturilor omului. Una dintre cele mai dezbătute propuneri a fost cea franco-sovietică pentru stabilirea unui cadru legal comun în care națiunile estice și vestice să adopte anumite norme. Șeful delegației sovietice, Kashlev, s-a declarat mulțumit de reuniune, spunând că a adus o contribuție la transformarea relației dintre Est și Vest, „din una de confruntare la una de interacțiune”.

Dușmanul român

Csaba Tabajdi, vicepreședintele departamentului internațional din cadrul Comitetului Central, a fost suspendat ieri din toate funcțiile, pentru că a declarat unui cotidian italian că

România a fost aspru criticată pentru fortificarea graniței cu Ungaria, Ceaușescu fiind acuzat că și-a construit propria Cortina de Fier în interiorul blocului sovietic FOTO: Arhiva Poliției de Frontieră Română

potențialul de amenințare la adresa Ungariei nu se află în Vest, ci în Sud-Est, mai precis în România. Conducerea partidului a acționat în forță pentru a evita o dezbateră care ascunde pericole nebănuite, anunța El Pais.

Un partid adâncit într-o profundă criză de autoritate, atacuri dure pe tema democratizării maghiare venind din partea Berlinului de Est, Pragă și Bucureștiului, nemulțumiri ale URSS-ului cu privire la criticile aduse prezenței sale militare pe teritoriul maghiar, angajamente internaționale și alianțe militare puse sub semnul întrebării, toate acestea constituie un argument pentru dușmanii democrației Ungariei și o tulburare pentru procesul de reformare.

Afirmările lui Tabajdi nu sunt însă total absurde. România a calificat drept „fascistă” manifestarea organizată la data de 15 iunie în cinstea lui Imre Nagy. Invocând loialitatea față de blocul estic, Bucureștiul acuză guvernul maghiar de colaborare cu „fasciștii” și de „trădare” socialismului. Granița dintre cele două țări este militarizată de partea română și începe să fie întărită pentru a preveni fuga cetățenilor români din țară. De fapt, România vede în Ungaria, țară cu care împarte o graniță de 440 de kilometri, un dușman.

Doctrina militară maghiară, ca și în cazul celorlalte membre ale Pactului de la Varșovia, își are baza într-un ipotetic atac al NATO. În cazul Ungariei, posibila amenințare vine din partea Germaniei de Vest și Italiei, ale căror armate ar putea străbate Austria în caz de război. Acest scenariu este infirmat totuși de evoluția politică. Însă, indiferent de faptul că tensiunile cu România au atins un grad critic, a specula pe baza unor schimbări de alianțe ar însemna că Budapesta se joacă cu focul.

O cortină de fier din alte vremuri

Le Monde, 25 iunie 1989
Cu o doză bună de cinism putem spune că domnul Nicolae Ceaușescu urmează o politică cu o logică imperturbabilă, scria Le Monde. Țara sa făcând din ce în ce mai mult figură separată în concertul națiunilor, trebuie protejată de virușii periculoși ai democrației care se propagă prin unele părți ale Europei de Est, cum ar fi marele vecin sovietic. În concluzie, Conducătorul a decis să construiască – în mijlocul taberei țărilor comu-

niste! – o cortină de fier. Această cortină din sârmă ghimpată, care este în curs de definitivare, se întinde pe circa 450 de kilometri în lungul frontierei cu Ungaria. În aparență nu este electrică, însă nu este o problemă să se monteze cabluri metalice sub tensiune. Scopul este în primul rând să pună capăt exodului masiv de români de origine maghiară din Transilvania care se refugiază în Ungaria. În ultimele 18 luni au plecat peste 30.000 de oameni, fugind de lipsuri, de dictatură, de persecuțiile și asimilările forțate. În ultima vreme sunt cam 20-30 de persoane pe zi care trec frontiera. Adesea cu prețuri vieții, pentru că grănicierii români sunt în permanență cu degetul pe trăgaci. Recent au fost descoperite corpurile a doi copii plutind în râul Maros, care separă cele două țări.

Montând această cortină de fier care vine din alte vremuri, este clar că România ține să-și arate „originalitatea”. „Geniul din Carpați” denunță dialogul deschis între putere și opoziție din Polonia și reformele politice și economice puse în practică în Ungaria, demască, după părerea sa, „manifestările antisocialiste, antiromânești și revizioniste”. Reprezentanții a 35

de țări semnatare ale actului final de la Helsinki au participat zilele trecute la Paris la o reuniune asupra dimensiunii umane în cadrul CSCE. România a fost, bineînțeles, în primul rând al acuzațiilor, în fața Bulgariei, Cehoslovaciei și a RDG-ului. A ales să nu răspundă criticilor care i-au fost aduse.

În deschiderea acestui forum, un delegat român a declarat clar acum o lună că țara sa nu se simte deloc legată de dispozițiile documentului adoptat la recenta Conferință de la Viena pe tema drepturilor omului. Roland Dumas a cerut în numele Franței ca în România să încezeze gravele violări ale drepturilor omului. Amintind de noua cortină de fier, reprezentanții URSS-ului au spus că sovieticii „nu ar fi făcut asta...”. Pentru un delegat olandez, Guvernul României merge împotriva istoriei și „zilele lui sunt numărate”. Nu putem decât să ne păstrăm speranța pentru milioanele de români care trăiesc în mizerie, dar, cel puțin deocamdată, regimul lui Ceaușescu nu da semne de slăbiciune.

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE
ICRTI-București, Str. Șepcari nr. 8, Sect. 3, încadrează șef birou revizori gestiuni, operator minicalculator, tehnician investiții, lucrător gestionar depozit tranzit, paznici, cu respectarea prevederilor Legii nr. 22/1968 și 12/1971.
Întreprinderea de transport „Bucureștii Noi” cu sediul în Bucureștii Noi nr. 40, Sector 1, încadrează în condițiile legii 12/1971: economist cu experiență în domeniul financiar-contabil; șoferi pentru autoturisme și autoutilitare, posesori ai permisului de conducere gradele B, C și D, cu o vechime minimă în profesie de 5 ani; mecanici auto, tinichigii auto, sudori, lăcătuși ajustori, matrișer, vulcanizator, nichelator șlefuitor, numai categoria 4-6.
ICL Alimentară 4 încadrează de urgență șef birou revizie-gestiuni, șef birou administrativ, prin concurs, vânzător, zugravi, casieri, lucrători-gestionari, tehnician-constructor, primitori-distribuitori.
Antrepriza de construcții hidro-tehnice nr. 1, Oltenița, Str. Primăverii nr. 31, încadrează de urgență următorul personal, conform Legii nr. 12/1971: echipaje stație betoane C. 52. Asigurăm retribuție în acord

global, regim prelungit, cazare și masă contra cost.
VÂNZĂRI
Lustră unicat 12 brațe, înălțime 1,40 m, covoare persane originale, rame tablouri, birou curbat cu scaun lemn tuia, bufet + servanță stejar afumat, calorifer electric, rotisor Bauknecht, scaune tapițate.
Mașină de cusut Singer, vitrină sculptată masiv, sfeșnice cinci brațe deosebite, butoaie metal petrol, obiecte deosebite.
Vând televizor color Cromatic, autoturism Peugeot 404 și cu motor diesel incomplet, aparat filmat Kuartz și proiectie Start; discuri.
CUMPĂRĂRI
Cumpăr obiecte și bibelouri vechi din porțelan și cristal și păpușă cu cap din porțelan.
Cumpăr podoabe și obiecte de colecție. Vând videorecorder Unisur și telescop, casete video.
Mașină cusut Rodica, nouă sau puțin folosită, compas Rotring.
Cumpăr garnitură hol din lemn simplu, curbat, banchetă, fotolii, scaune, mășută rotundă pe opt coloane din 1920-1930.

vremea

În țară, vremea a fost în general instabilă, cu cerul temporar noros. Au căzut averse de ploaie însoțite de descărcări electrice și pe alocuri grindină în regiunile vestice, nordice, centrale și nord-estice și pe arii mai restrânse în vestul teritoriului. Izolat în vestul țării și la munte, cantitățile de apă au depășit 25 de litri pe metrul pătrat. Vântul a suflat slab până la moderat, cu unele intensificări în sudul țării și la munte, cu viteze între 35

și 55 kilometri pe oră. Maximele sau situate în general între 20 și 28 de grade, iar minimele nocturne între 10 și 18 grade.
În București, vremea a fost ușor instabilă, cu cerul temporar noros, favorabil aversei de ploaie după-amiază. Vântul a suflat slab până la moderat, cu intensificări trecătoare din sectorul vestic. Temperatura maximă a fost cuprinsă între 26 și 28 de grade, iar minima între 14 și 16 grade.

tv 25 iunie 1989

11:30 Lumea copiilor
Cutezători pașim pe drumul de glorie, de mari realizări! Documentar dedicat Zilei Pionierilor, Zilei Învățătorului
Suntem copiii Epocii de Aur. Program literar-muzical-coregrafic
Desene animate
Redactor Aurelia Tesaru
Telefilmoteca de ghiozdan
Căpitanul vasului „Pelegrin”
Producție a studiourilor sovietice
Premieră tv
Cu: Viaceslav Hodcenko, Nodar Mgaloblișvili, Albert Filozov, Tatiana Parhina, Lev Durov, Leonid Iarmolnik
Regia Andrei Pracenko
Ultimul episod
12:25 Sub tricoul, la datorie!
Ostașii cu semnul patriei pe umăr. Reportaj realizat cu prilejul Zilei Grănicerilor din Republica Socialistă România
Prezente ostășești în Festivalul național „Cântarea României”
Redactor colonel Nicolae Cenușă
12:40 Viața satului
Actualitatea în agricultură.
Sericis '89
Pentru sănătatea pământului, pentru recolte mari, sigure, stabile. Programul național de ridicare a fertilității solului în acțiune. Documentar
Noutăți din știința și practica agricolă
Redactor Gheorghe Verma
13:00 Telex
13:05 Album duminical
Mic concert de prânz. Cântă

formația de muzică ușoară a Teatrului de Estradă din Pitești. Dirijor Dumitru Lupu
Frumoasă vară românească. Versuri interpretate de actorii: Corina Voicu, Cătrinel Paraschivescu, Gelu Nițu
Lumina soarelui. Muzică ușoară
Cântă: Angela Cioghină, Silvia Dumitrescu, Mircea Baniciu, Ion Torocina
Cu aparatul de filmat prin țară. Schițe pentru viitor
Desene animate
Ilustrate muzicale din țară. Cântă Gabriel Dorobanțu
Din cununa cântecului românesc. Melodii populare
Telesport
Pagini antologice din umorul românesc
Flori muzicale estivale cu: pianistul Dan Grigore, tenorul Ludovic Spiess și solistul Nicolae Nițescu
Secvența telespectatorului
Redactorii ediției: Ovidiu Dumitru, Gh. E. Marian
15:00 Închiderea programului
19:00 Teledurnal
19:20 Cântarea României. Omega-ul țării, conducătorului iubit. Emisiune realizată în colaborare cu Consiliul Culturii și Educației Socialiste și Comitetului de cultură și educație socialistă al județului Vaslui
Redactori: Lucia Postelnicu, Elisabeta Mondanos, Nicoleta Păun
20:25 Film artistic
Aventura în Alaska
21:50 Teledurnal
22:00 Închiderea programului

Hai să râdem

ORIZONTAL: 1) Portret satiric care provoacă hazul privitorilor. 2) Când devine nărav, e luat în vârful penitei de umoriști – Un anumit tip de umor. 3) Personaj comic în reprezentațiile populare. 4) Învăselit la urmă – Dumealor – Glumă scurtă. 5) Îns din neamul slavilor apuseni – Tipul popular al nerodului, prilej de glume și ironii – Șase roman. 6) Caustic la adresa păcatelor altora – Garanție. 7) Exclamație – Lăutar român (1870-1927), cunoscut pentru virtuozitatea sa interpretativă (Cristache). 8) Intrate-n horă! – Asumat din capul locului! 9) Interpret de momente vesele – Manifestare a glumelor și ironiilor. 10) Recomandări în fața publicului ale numerelor din programul variatăi.

VERTICAL: 1) Actori care provoacă buna dispoziție a publicului – Punctul de plecare al tuturor glumelor. 2) Călcarea anumitor reguli de comportare, prilej de manifestare a condeiilor mușcătoare (pl.) – În vârful creionului! 3) Manifestare a bunei dispoziții – Cascade de râs. 4) Veche măsură pentru vin în Ardeal – Culoare în care îți apare viața după o partidă de bună dispoziție. 5) Vas pentru „Five-o'clock”-ul lui Caragiale – Începe relaxarea! 6) Podiș în Sahara – Aici (pop.). 7) Fiul deșertului – Oșișor. 8) A zvânta – Vorbă de duh și de râs. 9) A reduce în memorie anecdote de ve vreme bunicii – Umor la urmă! 10) Arma ascuțită a satirii – Gen de reprezentații cu spectacole în cadrul cărora se produc și clovni cu numere vesele (pl.).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Dicționar: ICCE, AIR, IBN

Almanah Sănătatea 1989

RADIOGRAFII CULINARE

CALEIDOSCOPUL SĂNĂTĂȚII

Pe lângă numeroase cărți de bucate, Editura Ceres edita în 1989 și „CALEIDOSCOPUL SĂNĂTĂȚII”. Cartea scrisă de dr. George M. Gheorghe prezenta soluții practice și răspunde la diferite probleme întâmpinate zilnic. Prefața lucrării nu ocolește deloc limbajul de lemn. „În contextul politicii sanitare a partidului și statului nostru, educația sanitară a populației reprezintă un act de cultură socialistă, având menirea să-i înarmeze pe cetățeni cu noțiunile de bază ale igienei și sănătății”. Pentru fiecare lună, autorul recomandă ce trebuie să se mănânce pentru a avea o alimentație sănătoasă. Apoi sunt enumerate și prezentate pe scurt plantele medicinale ale lunii. Nu lipsește nici ghidul balneoclimatologic și recomandările în cazuri de boli. Cartea cuprinde și umor sănătos, adică glume pe teme alimentare, curiozități și maxime.

În capitolul rezervat lunii iunie citim care sunt plantele medicinale ale acestei perioade din an: anghinara, busuiocul și ciureșul. În ghidul balneoclimatologic aflăm că Buziaș este o stațiune balneoclimaterică permanentă din județul Timiș și este recomandată pentru surmenaj fizic și intelectual și pentru gastrite cronice. Tot în luna iunie, cititorii erau sfătuiți să viziteze stațiunea Căciulata, stațiune balneoclimaterică indicată pentru constipație cronică, colite cronice, spondiloze etc. Urmează un capitol numit „Cafeaua și cafeinomania”, din care citim: „Legenda atribuită descoperirii cafelei unui păstor de prin ținuturile Somaliei de astăzi. El a observat că acele

capre care, pe lângă iarba obișnuită, se hrăneau și cu frunzele și boabele unui anumit copacel erau mai vioaie decât celelalte. Acest arbust nu era altul decât arborele de cafea. Cafeaua s-a răspândit în Orient începând din secolul al 16-lea. Consumul ei a cuprins azi aproape întreaga suprafață a globului. Pe baza cercetărilor făcute, se știe despre cafeină că este excitant al funcțiilor cerebrale. Ea ușurează munca intelectuală, înlătură somnolența, stimulează activitatea musculară, diminuează senzația de oboseală, mărește forța de contracție a inimii, dilată arterele coronare, mărește intensitatea pulsului și activează secreția gastrică. La un om sănătos, aceste rezultate se obțin consumând una sau două ceșcuțe de cafea neagră pe zi. S-a stabilit că în fiecare ceșcuță de cafea nu există decât 0,10-0,12 g cafeină, ceea ce reprezintă de-abia jumătate din doza obișnuită a unei injecții de cafeină. Cafeaua își face efectul treptat și ține un timp mai îndelungat.”

În paginile cărții există și un capitol dedicat alimentației sănătoase. De aici aflăm că o alimentație sănătoasă, neabuzivă, rațională presupune ca, pe lângă îmbinarea corespunzătoare a principiilor alimentare de bază – glucide, proteine, lipide – cantitatea și calitatea produselor să fie stabilite în funcție de vârstă, de cerințele reale ale organismului și de efortul depus. Oamenii de știință au constatat că abuzul alimentar – în special de dulciuri, grăsimi și produse carnat – stă la baza bolilor degenerative.

Nu putea lipsi nici menționarea unei lucrări elaborate din inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România: „Programul de alimentație științifică a populației”, elaborat în concordanță cu dezideratele specifice omului modern. Aflăm că proteinele trebuie să acopere 13%-16% din totalul caloriilor, procentele cele mai ridicate fiind prevăzute pentru copiii și adolescenții, locul principal revenind celor de origine animală (50% la adulți, 60% la adolescenți și peste 65% la copii). Lipidele vor reprezenta 25%-35% din cantitatea calorică totală, procentele cele mai ridicate fiind prevăzute pentru copii.

Sub aspectul structural, necesarul de lipide va diferi în funcție de vârstă, așa încât pentru populația adultă jumătate din total va fi de origine vegetală, în timp ce la adolescenți și copii proporția lipidelor din produsele animale (lapte, lactate, unt) va ajunge până la 85% din total. Glucidele vor avea o pondere de 50%-60% din numărul total de calorii. Orientativ, normele calorice calculate în acest context științific prevăd: circa 2.500 de calorii pentru cei care desfășoară o muncă ușoară, circa 4.000 pentru cei cu munca grea, 3.000 de calorii pentru copii școlari și tineret. Pentru bătrânii și persoanele cu activități sedentare sunt necesare 2.000 de calorii, iar pentru cei care desfășoară o muncă intelectuală, între 2.000 și 2.300 de calorii.

Carmen DRĂGAN

amintiri

CEAINĂRIILE
APARTINÎND SECTORULUI DE ALIMENTAȚIE PUBLICĂ AL COMERTULUI DE STAT

vă pot servi zilnic, într-o ambianță plăcută, indiferent de oră, ceaiul preferat din plante medicinale și preparate de patiserie-cofetație.
Consumați ceaiul preferat în ceainăriile sectorului de alimentație publică în tot timpul anului.
● Tonice ● Aromate ● Calmante ● Bogate în substanțe nutritive